

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Upravni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca Ante Galica kao predsjednika vijeća, Dubravke Markt i Smiljana Mikuša kao članova vijeća, te sudskog savjetnika Igora Prokurice kao zapisničara, u upravnom sporu tužitelja C. B. d.o.o Z., kojega zastupa direktorica M. P. R., koju zastupaju punomoćnici iz Odvjetničkog društva M. & P. iz Zagreba, protiv rješenja tužene Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga, klasa: UP/I-041-02/06-01/01, ur.broj: 326-104/06- 16 od 6. travnja 2006., radi nadzora poslovanja, u nejavnoj sjednici vijeća održanoj dana 4. studenog 2009.

p r e s u d i o j e

Tužba se odbija.

Obrazloženje

Pobijanim rješenjem tuženog tijela poništavaju se transakcije prijenosa 17.300 dionica izdavatelja D. t. r. d.d. Z. s tužitelja na društvo R. d.o.o. V. i transakcija prijenosa 16.700 dionica izdavatelja D. t. r. d.d. Z. s tužitelja na društvo M. d.o.o. O. (točka I. izreke rješenja) te se nalaže S. d. agenciji d.d. Z. da bez odgode prenese navedene dionice s računa društva R. d.o.o. V. i M. d.o.o. O. na račun tužitelja te dostavi Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga dokaz o izvršenom prijenosu dionica (točka II. izreke rješenja), tužitelju se zabranjuje raspolaganje sa svim dionicama koje se vode na računu vrijednosnih papira broj: ... koji se vodi kod S. d. a. d.d. Z. na rok od 6. travnja 2006. do 3. lipnja 2006. (točka III. izreke rješenja), nalaže se S. d. a. d.d. iz Z. da tužitelju blokira odnosno onemogućući otuđenje ili opterećenje svih dionica uključujući i dionice iz točke I. izreke rješenja koje se vode na računu vrijednosnih papira broj: ... na rok od 6. travnja 2006. do 3. lipnja 2006. (točka IV. izreke rješenja) te da o učinjenom bez odgode obavijesti Hrvatsku agenciju za nadzor financijskih usluga (točka V. izreke rješenja) te se utvrđuje da će se rješenje objaviti u „Narodnim novinama“ (točka VI. izreke rješenja).

Tužitelj u tužbi kojom pokreće upravni spor osporava zakonitost pobijanog rješenja iz svih zakonom predviđenih razloga, a naročito iz razloga što u istome nije pravilno primijenjen zakon te što u postupku koji je aktu prethodio nije pravilno utvrđeno činjenično stanje odnosno što je iz utvrđenih činjenica izveden nepravilan zaključak u pogledu činjeničnog stanja na

temelju kojeg je primijenjeno materijalno pravo. Ističe da se navedeno rješenje po osnovi utvrđenja samog činjeničnog stanja i osnovanosti nastavlja na rješenje tuženog tijela od 18. ožujka 2005. kojim se društvima M. d.o.o, i R. d.o.o, zabranjuje raspolaganje sa svim dionicama D. t. r. d.d. koje se vode kod S. d. a., a protiv kojih su navedena društva pokrenula upravne sporove. Smatra da je obrazloženje pobijanog rješenja u cijelosti paušalno te u suprotnosti sa zakonskim odredbama na koje se poziva. Naime, vezano uz odredbu članka 15. stavak 4. točka 1. Zakona o tržištu vrijednosnih papira u obrazloženju pobijanog rješenja nije utvrđeno niti uzgredno naznačeno na koji način bi se ugrožavao položaj sudionika na tržištu kapitala niti je izvršen opis tog ugrožavanja te eventualne posljedice istog. U istome nije naznačeno niti iz kojeg razloga se smatra da je uopće došlo do manipulacije cijenom ili količinom vrijednosnih papira i koja su to obilježja manipulacije. Istina je da je otuđio određene dionice društva D. d.d. a sve na transparentan način sukladno zakonu te se posebno napominje da je cijena po kojoj je otuđio iste bila povoljna te odgovara zakonitostima tržišta, a što je opisao u ovosudnom postupku koji se vodi na broj: Us-4135/2005 i Us- 4367/2005. U cijelosti je neosnovana tvrdnja da bi sklopio citirane ugovore o prodaji dionica s namjerom da istim postupanjem izbjegne svoje obveze prema vjerovnicima pa tako i eventualnim nalogodavcima koji bi mogli imati potraživanja prema njemu. Ovo iz razloga što je upravo prodaja imovine pa tako i dionica jedan od načina na koji bi mogao namaknuti novčana sredstva radi isplate dužnih iznosa svojim vjerovnicima. Isključivo iz razloga što je tuženo tijelo blokiralo njegova raspolaganja nije mogao izvršiti najpovoljnija raspolaganja svojom imovinom na način da proda dio iste imovine po najpovoljnijim uvjetima. Pored navedenog činjenicom da je tuženo tijelo blokiralo raspolaganje predmetnim dionicama D.-a d.d. i svim ostalim vrijednosnim papirima na njegovom računu je na tržištu bio onemogućen u raspolaganju svojom imovinom te je u svakom kontaktu s eventualnim poslovnim partnerima bio stavljen u nezavidan pregovarački položaj činjenicom da mu je ista imovina blokirana te činjenicom da kada sklopi zakonit i tržišno transparentan posao isti po svemu sudeći bude blokirana, a kasnije, kako se pokazalo pobijanim rješenjem, i poništen. Posebno se napominje da vjerovnici pa tako i nalogodavci na koje se poziva tuženo tijelo u obrazloženju pobijenog rješenja isključivo imaju potraživanja u novcu. Slijedom toga sasvim je jasno i logično da je sklapanjem ugovora o kupoprodaji a po kojem bi otuđio imovinu u smislu dionica a stekao protuvrijednost u smislu novca ne može predstavljati niti predstavlja postupanje kojim se izbjegava obveza prema nalogodavcima. Posebno se napominje da tuženo tijelo u obrazloženju pobijanog rješenja nije navelo da bi visina kupoprodajne cijene za navedene dionice bila niska. Vezano za činjenicu da bi društvo R. d.o.o, odnosno društvo M. d.o.o, bilo osnovano neposredno prije zaključenja ugovora o prodaji dionica D. d.d. napominje se da je isto utvrđenje u cijelosti vanokolnosno te isto ne predstavlja bilo kakvo kršenje važećih zakona. Naime, nije bio u obvezi vršiti provjeru dana osnivanja društva stjecatelja niti bi saznanje o danu osnivanja pojedinog društva upućivalo na bilo kakav zaključak o nezakonitom postupanju. Osim toga nije jasan logični slijed tuženog tijela gdje isti „osnovano sumnja“ u eventualnu nezakonitost u činjenici da društva stjecatelji dionica predlažu sklapanje aneksa Ugovora kojim bi se izmijenili uvjeti plaćanja u trenutku kada ista društva ne mogu raspolagati kupljenim dionicama. Primjera radi se napominje da društva stjecatelji dionica tako nisu mogli predmetne dionice založiti i na taj način naplatiti dio kupovnine. Napominje se da je sasvim tržišno logično da je sa društvima stjecateljima sklopio aneks predmetnim Ugovorima o kupoprodaji dionica i na taj način održao predmetni ugovor na snazi ali i odgodio daljnju isplatu. Ističe se i to da su odredbe vezane za cijenu i način plaćanja iz Ugovora o prodaji naznačenih dionica u cijelosti u skladu sa zakonom ali i njegovom prethodnom praksom.

Vežano uz navod iz pobijanog rješenja a kojim se poziva na odredbu članka 150. stavak 1. Zakona o tržištu vrijednosnih papira napominje da se citirana odredba Zakona odnosi na slučaj kada dolazi do protupravnog postupanja u smislu manipuliranja cijenama što nije konkretni slučaj.

Predlaže stoga Sudu da tužbu uvaži i pobijano rješenje poništi.

Tuženo tijelo u odgovoru na tužbu u bitnome ističe da osporava osnovanost tužbenog zahtjeva u cjelini. Naime, pri donošenju pobijanog rješenja su pravilno primijenjene odredbe Zakona o tržištu vrijednosnih papira, Zakon o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga kao i odredbe Zakona o općem upravnom postupku. Suprotno navodima tužitelja pobijano rješenje u potpunosti je osnovano i utemeljeno na zakonskim odredbama te na potpuno i pravilno utvrđenom činjeničnom stanju. Naime, Agencija odnosno ranije njezin prednik - Komisija je provela iscrpan postupak nadzora nad poslovanjem tužitelja tijekom kojega je utvrđen niz nezakonitosti i nepravilnosti što je rezultiralo oduzimanjem dozvole za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima, pokretanjem odgovarajućih prekršajnih i kaznenih postupaka te zabranom raspolaganja odnosno blokiranjem računa vrijednosnih papira kod S. d. a. d.d. Z. Imajući u vidu držanje tužitelja tijekom čitavog dosadašnjeg postupka u ovom predmetu, ignoriranje donesenih rješenja te izbjegavanje obveza koje ima prema pojedinim vjerovnicima (svojim bivšim klijentima - nalogodavcima) čime je iste doveo u težak položaj i prouzrokovao znatnu štetu zbog nemogućnosti naplate potraživanja Agencija je našla opravdanim i nužnim upotrijebiti svoja zakonska ovlaštenja iz članka 15. stavak 4. točka 1. Zakona o tržištu vrijednosnih papira i donijeti pobijano rješenje. U pobijanom su rješenju detaljno navedeni elementi na kojima Agencija temelji svoj stav da se radi o fiktivnim ugovorima koji kao takvi predstavljaju manipulaciju kako u pogledu cijene tako i u pogledu količine vrijednosnih papira. Radi pojašnjenja izraza „manipulacija“ ukazuje se na odredbu članka 150. stavak 1. točka 1. Zakona o tržištu vrijednosnih papira. Neprihvatljiva je tvrdnja tužitelja da je sporne ugovore o prodaji zaključio u cilju pribavljanja novčanih sredstava iz kojih bi namirio potraživanja svojih vjerovnika. Naime, da intencija tužitelja nije bila pribaviti sredstva za isplatu nalogodavaca razvidno je iz činjenica da je plaćanje kupovnine po spornim ugovorima ugovoreno kroz neuobičajeno dugo razdoblje od 45 mjeseci uz poček od 6 mjeseci. Napominje se da Agencija nije uzimala u obzir ugovorenu visinu kupovnine jer obzirom na sve okolnosti ista nije ni relevantna, tim više što ni sredstva koja su naplaćena od društava M. d.o.o, i R. d.o.o, nisu korištena za isplatu nalogodavaca. Također naknadne dispozicije ugovornih stranaka kroz anekse spornih ugovora nisu od utjecaja na odlučivanje u ovom predmetu.

Predlaže stoga Sudu da tužbu odbije kao neosnovanu.

Tužba nije osnovana.

Prema stanju spisa predmeta proizlazi da je tuženo tijelo našlo opravdanim i nužnim donošenje pobijanog rješenja primjenom zakonskih ovlasti iz članka 15. stavak 1. točka 3. i članka 8. stavak 1. Zakona o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga („Narodne novine“, broj: 140/05) te članka 15. stavak 2. i stavak 4. točke 1. i članka 147. stavak 3. točke 1. i stavka 4. Zakona o tržištu vrijednosnih papira („Narodne novine“, broj: 84/02). Naime, navedeno opravdanje proizlazi iz cjelokupnog držanja tužitelja tijekom postupka nadzora poslovanja (zapisnik, klasa: UP/I-041-02/04-01/63, ur.broj: 567-04/04-18 od 23. prosinca 2004.) iniciranog prijavom jednog od nalogodavaca u svezi neizvršenih plaćanja glede

kupoprodaje dionica te ignorantskog odnosa prema rješenjima Komisije za vrijednosne papire kojima mu je kao rezultat nadzora oduzeta dozvola za obavljanje svih poslova s vrijednosnim papirima s danom 1. travnja 2004. (rješenje klasa: UP/I-041-01/03-01/56, ur.broj: 567-04/04-28 od 18. ožujka 2004.), kojim mu se zabranjuje raspolaganje sa svim dionicima koje se vode na njegovom računu vrijednosnih papira kod S. d. a. d.d. Z. na rok od 60 dana (rješenje klasa: UP/I-041-02/04-01/63, ur.broj: 567-04/05-31 od 10. veljače 2005.) te rješenja kojima se društvima M. d.o.o, i R. d.o.o, zabranjuje raspolaganje sa svim dionicama D. t. r. d.d. koje se vode kod S. d. a. d.d. Z. na rok od 60 dana (klasa: UP/I-041-02/04-01/63, ur.broj: 567-04/05-50 i klasa: UP/I-041-02/04-01/63, ur.broj: 567-04/05-51 od 18. ožujka 2005.) kao i izbjegavanje obveze koje ima prema pojedinim vjerovnicima (svojim bivšim klijentima - nalogodavcima) čime je iste doveo u težak položaj i prouzrokovao im znatnu štetu zbog nemogućnosti naplate potraživanja.

Dakle, tuženo tijelo (Agencija) kao nadležna za sve postupke i predmete u radu iz djelokruga i nadležnosti Komisije za vrijednosne papire (članak 27. točka 8. Zakona o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga) je prema odredbi članka 15. stavak 4. točka 1. Zakona o tržištu vrijednosnih papira u zakonskoj ovlasti (i obvezi) da u slučaju utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti koje ugrožavaju položaj pojedinih sudionika na tržištu kapitala i prijete nanošenjem velike štete, poništi transakciju sklopljenu pravnim poslom ukoliko utvrdi da jedan ili više elemenata te transakcije ukazuju na manipulaciju cijenom ili količinom vrijednosnih papira (članak 150. stavak 1. točke 1. istog Zakona) odnosno da su vrijednosni papiri stečeni radnjama u suprotnosti sa zakonom.

U činjenici da su sporni ugovori s društvima M. d.o.o, iz O. i R. d.o.o, iz V. temeljem kojih je izvršena prodaja ukupnih 34.000 dionica izdavatelja D. t. r. d.d. Z. zaključeni nakon što je tužitelju oduzeta dozvola (u izričitoj suprotnosti s odredbom članka 52. stavak 5. Zakona o tržištu vrijednosnih papira), a da prethodno nije podmirio obveze prema svojim nalogodavcima (sukladno donesenim rješenjima) pa time i nadalje sredstva nalogodavaca koristio u nedopuštene svrhe te utvrđeni niz elemenata prilikom prodaje dionica se nalazi opravdanim predmetno postupanje tuženog tijela. Naime, okolnosti da su kupci dionica novoosnovana društva (osnovana kratko prije prodaje dionica), sa minimalnim temeljnim kapitalom, bez ikakvih vlastitih sredstava, poslovnih prihoda i poslovnih aktivnosti, bez zaposlenih, a direktorica M. d.o.o, je ujedno i zaposlenica u D. d.d. (tužitelj kao većinski vlasnik D. d.d. je prodao dionice tako novoosnovanoj tvrtki), neodlučne same po sebi u kontekstu svih ostalih činjenica koje ukazuju na manipulativno izbjegavanje ispunjenja obveza prema nalogodavcima odnosno, s obzirom na činjenicu da je plaćanje kupovnine po spornim ugovorima ugovoreno kroz neuobičajeno (netipično favoriziranje kupaca u odnosu na prodavatelja) dugo razdoblje od 45 mjeseci uz početak od 6 mjeseci (kupci osim minimalnih početnih uplata nisu uplatili dospjele rate za navedene dionice) ne ukazuju, kako to tvrdi tužitelj, na intenciju da se time pribave novčana sredstva za namirenje potraživanja vjerovnika.

Dakle, kako sve navedeno opravdava stajalište da utvrđeno činjenično stanje ukazuje da ponašanje tužitelja (zaključenje navedenih ugovora) predstavlja izbjegavanje (manipulacija) obveze prema nalogodavcima proizlazi utemeljenim poduzimanje nadzornih mjera u smislu poništenja navedenih transakcija prijenosa dionica (članak 15. stavak 4. točka 1. u svezi članka 150. stavak 1. točka 1. Zakona o tržištu vrijednosnih papira) te nalaganje S. d. a. d.d. Z. prijenos dionica s računa navedenih društva na račun tužitelja te s obzirom na navedeno,

imajući u vidu odredbu članka 147. stavak 3. točka 1. istog Zakona u svrhu zaštite interesa ulagatelja donijeti odluku kojom se S. d. a. d.d. nalaže poduzimanje radnji kojima blokira odnosno onemogućuje otuđenje ili opterećenje upisanim vrijednosnim papirima na rok od 60 dana (članak 147. stavak 4. Zakona).

Kako s obzirom na navedeno ne proizlaze utemeljenim navodi tužitelja da donesenim rješenjem uz pravilnu primjenu zakonskih odredbi, pravilno i potpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pravilnog zaključka u pogledu činjeničnog stanja ne bi bilo utvrđeno njegovo postupanje suprotno odredbama Zakona o tržištu vrijednosnih papira na način da bi ugrožavao položaj sudionika na tržištu kapitala i štetio interesima ulagatelja, ne nalazi se njegovim donošenjem povrede zakona na štetu tužitelja pa je valjalo temeljem odredbe članka 42. stavak 2. Zakona o upravnim sporovima ("Narodne novine", broj: 53/91, 9/92 i 77/92) tužbu odbiti kao neosnovanu.

U Zagrebu 4. studenog 2009.

Zapisničar:
Igor Prokurica, v.r.

Predsjednik vijeća:
Ante Galić, v.r.

PRESUDA SE DOSTAVLJA:

1. Odvjetničko društvo M. & P., Z.,
2. Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga, Zagreb, sa spisom

Za točnost otpravka-ovlašteni službenik

Ida Balent